

сигурност всеки ден

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 954 95 93, www.bfsa.bg

ДО
Д-Р ЙОРДАН ВОЙНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА БАБХ
БУЛ. „ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ“ 15А

КОПИЕ ДО:
Д-Р ЖИВКА МАНЕВА
Директор ОДБХ – Варна

ОТНОСНО: Запитване от д-р Живка Манева, директор на ОДБХ-Варна, с изх. № РЗИ – 1196, от 14.09.2011 год.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР,

Във връзка с направеното запитване за по-подробна информация относно неоникотиноидите и връзката между тях и фосфорорганичните и карбаматни пестициди, ви предоставяме следната информация:

Неоникотиноидите са сравнително нова група пестициди, алкалоиди на никотина, синтезирани през 90-те год. на ХХ век. Представяват изкуствени аналози на никотина, но се отличават с по-висока устойчивост и токсичен ефект. Групата на неоникотиновите инсектициди включва: acetamiprid, clothianidin, dinotefuran, imidacloprid, nitenpyram, thiacloprid, thiamethoxam. Неоникотиноидите притежават контактно и стомашно действие. Те разрушават храносмилателната, имунната и най-вече централната нервна система на почти всички насекоми, червеи и паякообразни, на повечето риби и земноводни, на много птици и прилепи, като причиняват парализа и смърт. Изследвания, проведени в Европа сочат, че неоникотиновите остатъци могат да се акумулират в полена и нектара на третираните растения и представляват потенциален риск за насекомите – опрашители. След първоначалното широко разпространение на неоникотиноидите по света, сега те са забранени за употреба в редица държави, след докладвани инциденти на масово отравяне на пчели. В България са разрешени за употреба следните активни субстанции: acetamiprid, clothianidin, imidacloprid, thiacloprid, thiamethoxam, разпространени под различни търговски наименования.

Както за фосфорорганичните съединения, така и за неоникотиноидите е характерно действие върху нервната система на насекомите, но като химически клас те са различни от ФОС и карбаматните съединения.

Поради настъпили множество съобщения в научната литература за предизвикани от неоникотиноидови пестициди инциденти на смърт на пчели по целия свят, можем да предположим, че масовия подмор на пчелите в землището на гр. Дългопол вероятно е причинен от прилагането на инсектицида Актара 25ВГ, чието активно вещество thiamethoxam е от групата на неоникотиноидите, разрешено е за употреба в Европейския съюз при рапица, съгласно Регламент (ЕС) No 1107/2009. Химическата структура на thiamethoxam е малко различна от тази на другите неоникотинови инсектициди, което го прави високо водоразтворим и спомага за лесното му навлизане в растителните тъкани. Неоникотиноидите увеличават смъртността на пчелите, дори при най-ниските приложени концентрации, когато нивата на инсектицида са толкова малки, че не могат да бъдат открити в пчелите.

Наличието на ФОС и карбаматни съединения в пробата от умрели пчели показва, че такива продукти за растителна защита също са били прилагани в региона, но не можем със сигурност да твърдим какво точно е причинило смъртта на пчелите.

С уважение,

ДОЦ. Д-Р БОЙКО ЛИКОВ
ДИРЕКТОР

СЪГЛАСУВАЛ:
Д-Р ГЕОРГИ ЧОБАНОВ,
ДИРЕКТОР НА Д-Я „ОЦЕНКА НА РИСКА“

ИЗГОТВИЛ:
Д-Р ИРЕНА БОГОЕВА,
ГЛ. ЕКСПЕРТ В Д-Я „ОЦЕНКА НА РИСКА“

19.10.2014 год.